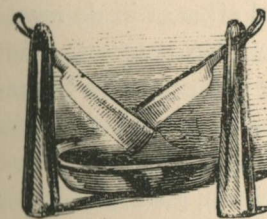

DE BARBIER.

„Omme
den Heer J. D. van den Aanzett,
Chirurgus te Monnikendam.

ijn waarde Collega!

De lange winteravonden en het betrekkelijk klein getal patiënten permitteeren mij u toch voor nieuwejaar nog eens een confraterlijken brief te schrijven, waartoe ik al lang lust, laat ik zeggen waaraan ik al lang behoefte ben geweest hebbende; zoodat ik nu den stumilus niet langer kan wederstaan. Gij zoudt niet gelooven hoe in deze hoofdstad het getal dagelijks vermindert der confraters, met wie men eens redelijk over de wetenschap denkbeelden wisselen kan; het zijn bijna allen tegenwoordig menschen zonder eenige de minste studie, die ja, de operatie verstaan, dat wil zeggen er het manuaal, de dexteriteit van hebben, maar zonder eenige theorie of systema te werk gaan, en geen rekenschap van hunne zaak kunnen geven; die zelfs niet capabel zijn, indien zij door een toevallige omstandigheid eene ulceratie veroorzaken, dezelve secundum legum artum te genezen, of een emplastri te smeren; waarom zij dan ook gewoonlijk bij gemaakte blessure niets beter weten aan te raden dan koud water, of een watje.

Och, mijn goede Van den Aanzett, toen wij te zamen bij uw waar-

digen oom op de Amstelstraat het vak in onze jeugd beoefenden, was het een ander vak en een andere tijd. Wie zou het gewaagd hebben dien doorkundigen geleerde den onteerenden naam van barbier of scheermeester te geven, welke in de uitvoerigste woordenboeken van die dagen zelfs niet gevonden werd? Tegenwoordig worden wij aldus door groot en klein genoemd. Men heeft ons vak uit den kring der medische wetenschappen weggerukt, en op zichzelf geplaatst, zoodat het verdort en verdroogt als een afgescheurde tak, van den boom geamputeerd. Weinigen zijn zoo gelukkig als wij, dat het hun vergund is gebleven het hooger chirurgische nog te blijven uitoefenen, maar welke is de consideratie die wij genieten, welk is het cas dat men van ons bij de Provinciale Geneeskundige Commissiën maakt, en moeten wij niet bekennen ons scheermes in dezen stikdonkeren tijd al de fiducia van ons lancet wegneemt?

Vonden wij nog maar in de tractatie van hetzelfde scheermes een overvloedig middel van bestaan, zooals eene kunst behoorde te kunnen opbrengen, welke in zulk een nauw verband staat met de beschaving, en van welke zoo onbegrijpelijk veel afhangt in de maatschappij, wij zouden ons alsdan ten minste kunnen getroosten het algemeen profijt niet geheel zonder profijt voor ons zelve te behartigen. Maar indien het u als mij gaat, dan verliest gij ook dagelijks klanten; en worden er geen nieuwe geprocreëerd. Gisteren, en deze omstandigheid moveert mij juist u heden te schrijven, gisteren verloor ik mijn laatsten patient, die gewoon was zich tot in den nek toe te laten razeeren, met een breed instrument, en een weinigjen in het harde systema, zooals onze overleden patroon gewoon was de burgemeesters te behandelen, toen men er nog op gesteld was, de deelen der onderkin en der hals een blozend voorkomen hadden. Nu is het aan de orde zoo veel mogelijk haar te laten staan, tot groot affront voor de uitvinding Tubal-Kains, en van het chirurgische vak, en ik durf zeggen, tot groot detriment van de goede zeden daarenboven. Want ik praesumeer op goede gronden, dat alle koningsmoorders, zelfmoordenaars, oproermakers en comedieschrijvers, in Frankrijk en elders, hunne verwildering grootendeels hieraan te danken hebben, zij van de jaren der pubertas af, hun baard den vrijen teugel en op die revolutionnaire wijze groeien laten, welke men „een jonge Frankrijk” noemt. Ik zie ze dagelijks in de printewinkels.

Maar om tot den ontslapene terug te keeren. Ik kan wel zeggen met ZEd. mijn geheele ambitie voor het vak is ten grave gedaald. Want wat wil men tegenwoordig? met achterstelling van al het gracieuse, al het waarlijk schoone der operatie, wil men alleen gauw geholpen wezen, en zoo zacht en ongevoelig, alsof men den baard weg waschte. Wie kan op zulk een wijze het vak eer aandoen, wie zich een waarachtig discipel betoonen van onzen onvergetelijken Blaaskrop, als alles in 5 minuten moet afgeloopen wezen? Maar weet gij, mijn waarde Van den Aanzett, wie het zijn die u en mij en het geheele chirurgicale vak bederven? Niemand anders dan die infame Engelsche natie, die de bron is van al onze ongelukken.

Sla de eerste courant de beste op, die gij in handen krijgt en gij zult er u van overtuigen. Overal zult gij de emblemata van ons vak in slechte houtsnee op een misselijke wijs zien afgebeeld, en er tot uwe interne indignatie bij lezen dat er weder een nieuw soort van „patent razoors, patent stroppen, patent zeepen” is uitgevonden, alleenlijk met het doel om de paarden, ik mag zeggen, voor de zwijnen te werpen, ons moeilijk kunstvak tot een allemans goed te maken en ons en onze kinderen te bestelen. Ik vraag maar, mijn waarde Collega! ik vraag maar, wat beteekent die gansche mooie instelling der patenten, indien het iederen, niet alleen ongegradueerden, maar zelfs ongepatenteerden veroorloofd is zichzelf den baard af te nemen. Ziedaar een vraag welke het wel der moeite waard ware der Tweede Kamer eens te presentereeren, en ik ben nieuwsgierig hoe de Heeren er zich zouden uitredde. Maar wat zou het baten, Van den Aanzett! wat zou het baten? geloof mij, indien gij het te Monnikendam gelooven kunt; maar hier in de hoofdstad heb ik abundantelijk occasie om er mij van te overtuigen, dat een derde der Edelmogenden (o schimmen der voorvaderen!) zich de hulp der faculteit ontzegt.

Maar laten wij dit voor ons beiden chagrinant capittel laten varen; mijn brief is reeds lang, en ik heb dezen avond bepaald tot exercitie mijner beide zonen, die elkander voor het eerst beurtelings bij kaarslicht de operatie doen zullen. Nog slechts een woord van den gezondheidstoestand in deze hoofdstad. Er zijn hier nog altijd vele koortsers; en ik blijf ze met onzen onvergelykelijken patroon aan de principiums nocentium van het water toeschrijven, in combinatie met de humeuren van den atmosfeer. Maar geloof mij, dat het kinazout er op den

duur veel kwaad aan doet. Ik heb onlangs de eer gehad een patient te cureeren, dien men met die miserabele sulphatis quinini totaliter in den grond hielp; enkel en alleen door ZEd. aan te raden gewone trosrozijsen te eten op een nuchteren maag, voor ik den baard afnam, met dien effecte, de intermittentes hem verlaten hebben. En nu ga ik ook u verlaten. Vaarwel Amicissimi Collega, mijne hartelijke groeten aan Mejuffrouw de Chirurgijnsche, ook uit naam van de mijne.

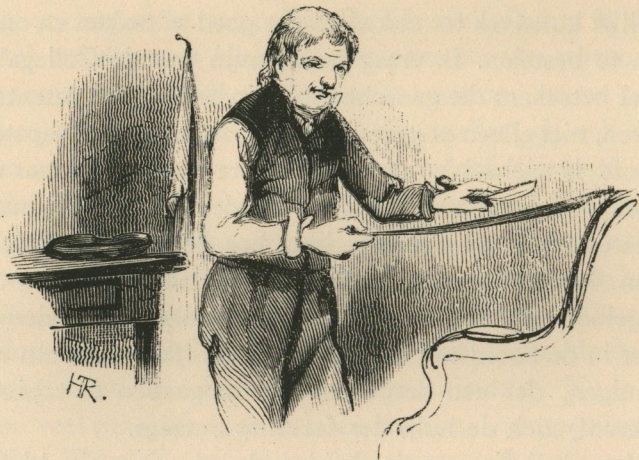
Amsterdam, 12 Dec. 18—.

Uw geëffectioneerde Collega,

JORIS KRSTEM.

— P.S. Ik geloof dat gij wel zult doen den opgezetten krokodil die in uwen winkel misschien nog, als van ouds, aan den zolder hangt, weg te nemen. Men begint in dezen profanen tijd met al zulke wetenschappelijke zaken te spotten. O Tempores! o Mora!

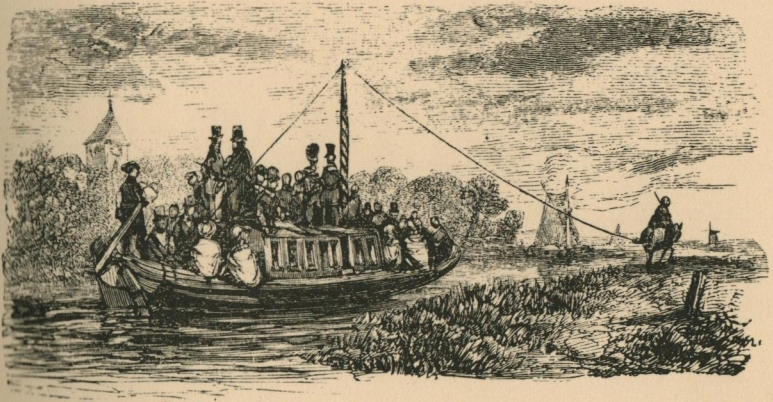
HILDEBRAND.

DE NEDERLANDEN

Karakterschetsen, kleederdrachten, houding
en voorkomen van verschillende standen

MET GRAVUREN VAN
HENRY BROWN

1936

N.V. UITGEVERS-MIJ „PARNASSUS”
AMSTERDAM

Dit boek is uitgegeven in 150 exemplaren.
 Het is verschenen in 1945 doch werd vroeger
 reeds en gedrukt in 1941. De uitgave
 werd door de Duitschers verboden omdat
 er eenige gedeelten van de Camera Obscura
 van Nicolaas Beets in zijn opgenomen,
 welk boek door de Duitschers verboden
 was wegens een anti-Duitsche villa-
 lieg, die hierin zeer schijnt voorte
 komen.

Het jaartal 1936 is „Camouflage“.
 De Duitschers hebben in 1941 het recht
 willen vereenigen doch dit is tijdig
 „aangehouden“. De natiezen der
 Leekening hebben zij echter kunnen
 aekedalen en deze werden vereen-
 ligd, waardoor werdrekken van deze
 oude Leekeninge weder uitgeplaten
 zijn. Gelukkig waren de afdrucken,
 die reedig waren van de boven-
 zensende 150 exemplaren gues
 en ook „aangehouden“.

Rotterdam December 1945.

J. Harduiker.